

Med blikket rettet mot 2021

28. mars 2019

Anders Iversen, fagdirektør, Miljødirektoratet

Foto: Anders Iversen

Foto: Paal Staven

Foto: Lise Sundberg

Foto: Anders Iversen

Tilbakeblikk på to konferansedager

- Regjeringens forventninger, nasjonale føringer og forbedringer i vannforvaltningen
- Status for kunnskap, tilstand og hovedutfordringer
- Høring av planprogram og hovedutfordringer: nytten av et godt planprogram, ivaretagelse av vassdragene, deltakelse og medvirkning, vann er politikk, bildespill
- Dypdykk om næringsstoffer og fysiske endringer
- Smådykk om kantvegetasjon, ørretvandring, klimatilpasning, plast, forurensset sjøbunn, verdien av en fjord, Vann-Nett og Vannmiljø
- Bedre tiltaksprogrammer, viktig naturmangfold, vann i kommuneplan, vassperspektiv fra vest

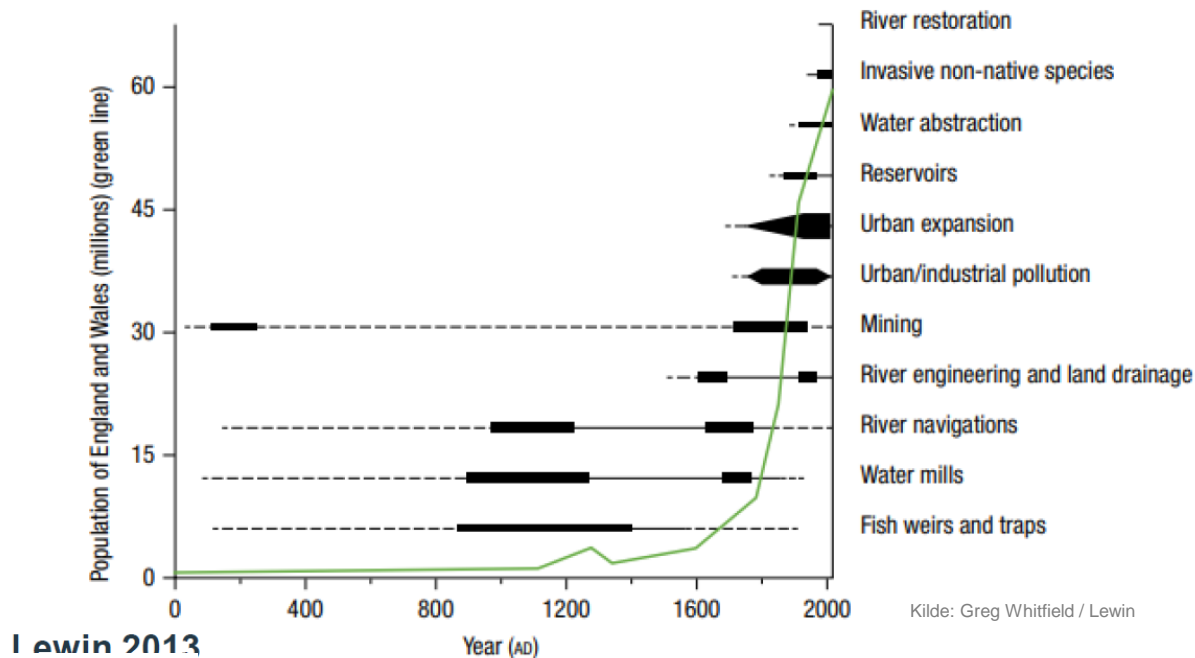
Den nye vannforvaltningen i Norge

1. Er del av en ny vannforvaltning ikke bare i Europa, men internasjonalt.
2. Bidrar til å oppfylle en rekke nasjonale og internasjonale miljømål.

Forringelse av vannmiljøet i minst 200 år

- Landbruk
- Industrialisering
- Befolkningsvekst
- Urbanisering
- Vannkraft
- Infrastruktur

"EUs vann-regelverk er en betydelig suksess, som har reversert en lang nedadgående trend».

FNs vannkonferanse og Dublin-prinsippene

1977 - 1992

REPORT OF THE UNITED NATIONS WATER CONFERENCE

Mar del Plata, 14-25 March 1977

International Conference on Water and the Environment: Development Issues for the 21st century

26-31 January 1992, Dublin, Ireland

THE DUBLIN STATEMENT AND REPORT OF THE CONFERENCE

- Helhetlig forvaltning av nedbørfeltene
- Bred medvirkning fra alle brukere, interessenter, planleggere og beslutningstakere på alle nivåer
- Mål: å beskytte vannressurser, vannkvalitet og vannets økosystemer

Foto: Bjørn Mejdell Larsen, NINA

Foto: Morguefile

Foto: Paal Staven

Vanndirektivet (2000)

”Vann er ikke en hvilken som helst handelsvare, men snarere en arv som må beskyttes, forsvares og behandles deretter”.

***EUs rammedirektiv for vann
Starten på forordet***

Foto: Lise Sundberg

Foto: Steve Halsetrønning

Helhetlig og samordnet vannforvaltning i dag

(Integrated Water Resource Management)

«En prosess som fremmer samordnet utvikling og forvaltning av vann, for å oppnå best mulig og rettferdig økonomisk og sosial velferd, uten at det går på bekostning av bærekraften til livsnødvendige økosystemer».

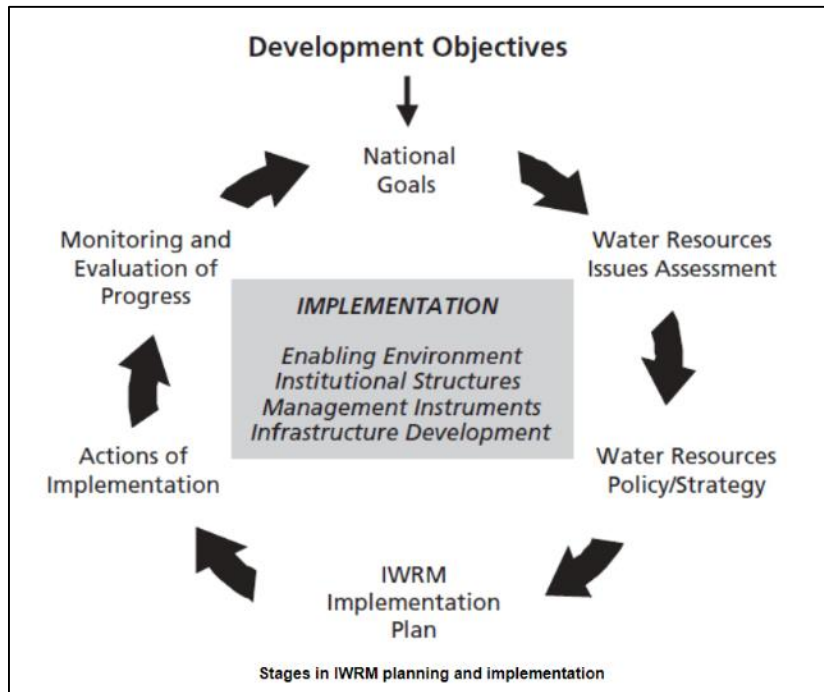
Hovedprinsipper:

- ✓ Nedbørfelt-basert
- ✓ Kunnskapsbasert
- ✓ Samordning av sektorer og nivåer
- ✓ Bred medvirkning

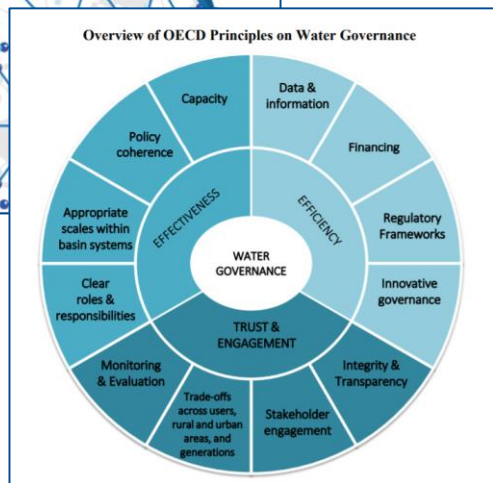
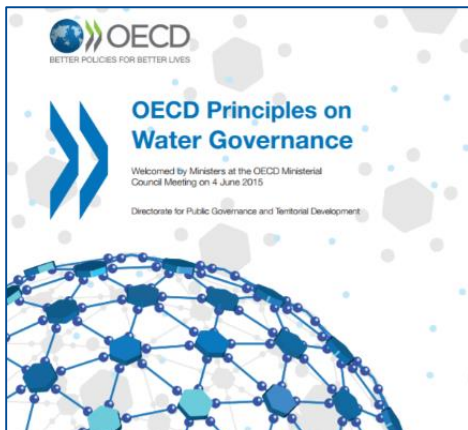
Helhetlig og samordnet vannforvaltning i dag

(Integrated Water Resource Management)

Iterativ prosess: å repetere en prosess med det formål å nærme seg et mål eller et resultat.

- *Samordning av sektormyndigheter og politikkområder.*
- *Samordning av nivåer.*
- *Bred medvirkning for interessenter.*

Den nye vannforvaltningen i Norge

1. Er del av en ny vannforvaltning ikke bare i Europa, men internasjonalt.
2. Bidrar til å oppfylle en rekke nasjonale og internasjonale miljømål.

Oppfyllelse av nasjonale og internasjonale miljømål

Nasjonale miljømål

Mål 1.1: Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester

Meld. St. 14: *Vannforskriften er et viktig verktøy i arbeidet for god tilstand i elver og innsjøer. I elver, innsjøer og kyst har vi allerede et system på plass gjennom vannforskriften.*

Norges oppfølging av Aichi-målene

Aichi mål nr 15: *Innen 2020 er økosystemene mer robuste ... inkludert restaurering av minst 15 % av forringede økosystemer.*

Meld. St. 14: *Forbedring av tilstand i henhold til vannforvaltningsplanene er et av regjeringens viktigste tiltak for å følge opp det internasjonale målet om å restaurere minst 15 prosent av forringede økosystemer.*

Nasjonale mål for vann og helse

Norsk oppfølging av internasjonal "protocol on water and health"

Bedre beskyttelsen av vannkilder

- Eksempel på tiltak: *Avsetting av hensynssoner i kommuneplanen, restriksjoner i nedbørfeltet og inngjerding av områder.*

"Vannverkene
må bli bedre
på å jobbe
forebyggende"

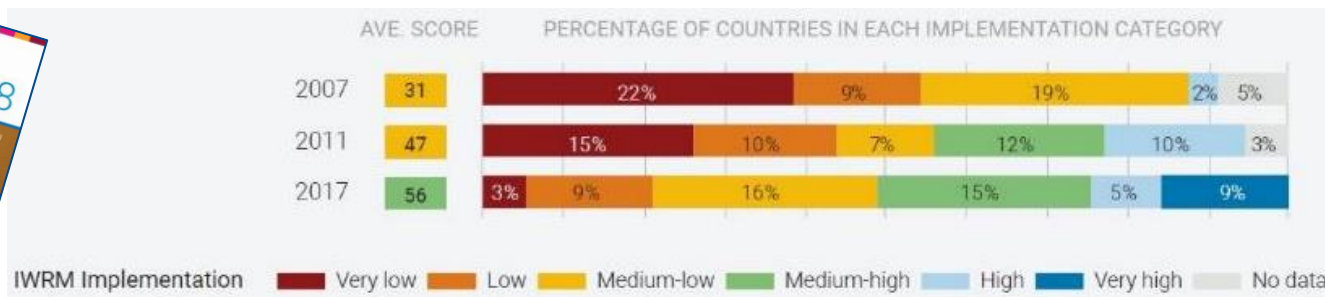
SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

17 GOALS TO TRANSFORM OUR WORLD

Mål 6: Sikre bærekraftig vannforvaltning

- Sørge for *bedre vannkvalitet* ved å redusere forurensning, avskaffe avfallsdumping og begrense utslipp av farlige kjemikalier
- Gjennomføre en *samordnet vannforvaltning* på alle nivåer.
- *Beskytte og gjenopprette vannets økosystemer*, herunder elver, grunnvann og innsjøer.
- Støtte og styrke *medvirkning fra lokalsamfunn* for å bedre forvaltningen av vann.

2021-2030 utpekt som FNs tiår for restaurering av økosystemer

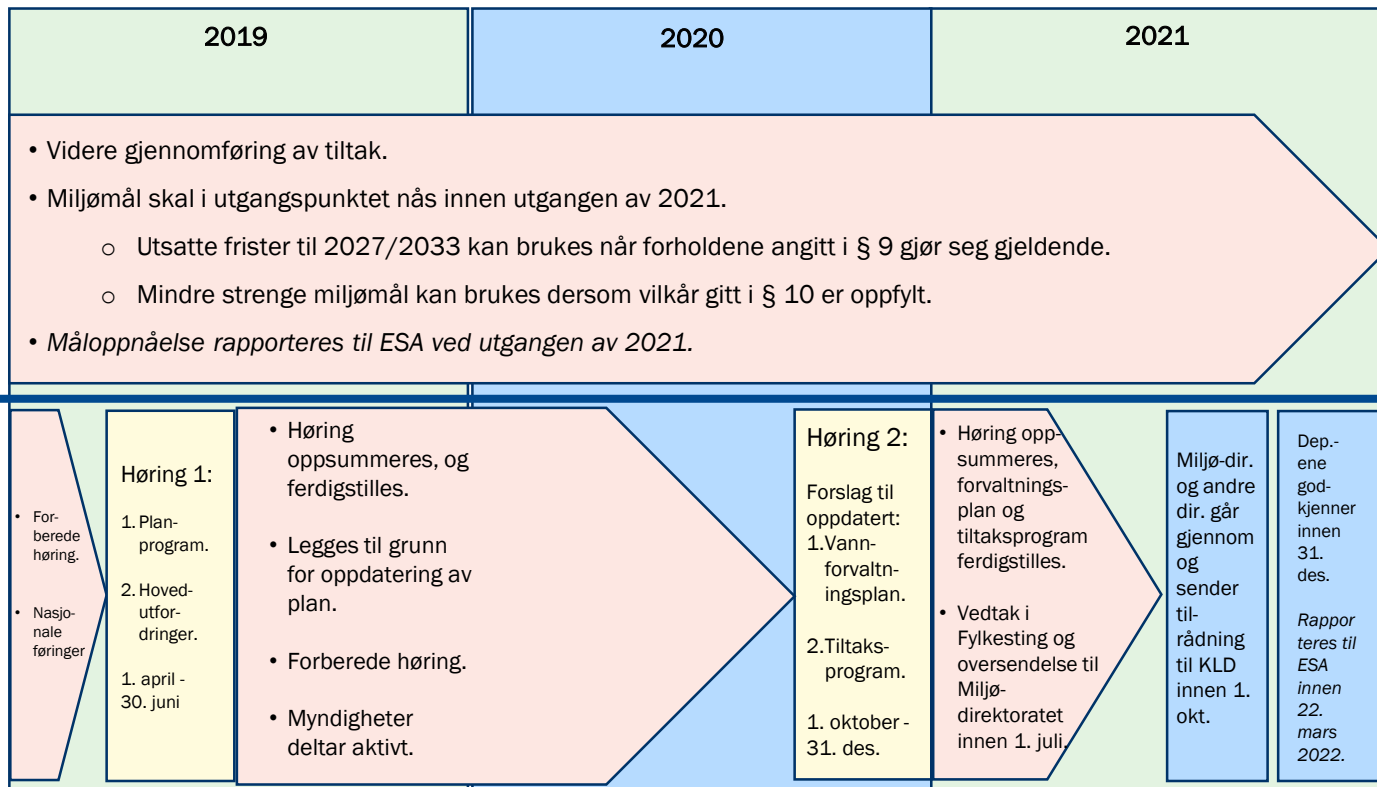

FNs generalforsamling vedtok den 1. mars 2019 å utpeke 2021-2030 som FNs tiår for restaurering av økosystemer.

Hensikten er å gi et løft, bygge politisk støtte, og intensivere forskning og økonomisk innsats slik at omfanget av restaurering kan øke fra vellykkede pilotprosjekter til å skulle omfatte virkelig betydelige områder.

Viktige milepæler 2019 - 2021

Med blikket rettet mot 2021

Vi er på rett vei:

- Nedbørfelt-basert, samordning av sektorer, lokal forankring
- Stryket kunnskapsgrunnlag og økt gjennomføring av tiltak
- Endret forskrift, nasjonale føringer med fellesføringer og avklaringer på viktige tema

Fram mot 2021:

- Fortsette å forbedre kunnskap og verktøy
- Lage bedre, oppdaterte vannforvaltningsplaner og tiltaksprogrammer
- Økt fokus på å tette gapet og restaurere vannmiljøet slik at vi når miljømålene

vann fra fjell til fjord

www.vannportalen.no